

Bismillaahi
-rahmani
-rahiimi

Dudal mawngal janngirgal fighiha

5

سرشناسه: صدر، محمد مهدی؛ عنوان قراردادی: اخلاق اهل‌البیت ﷺ. آفریقایی.

عنوان و نام پدیدآور: Neediji ahlul bayti (A S)/ Seriifu Mahamdu Mahadi Sadru; Firudo nde ka dëngal pular: Muhammadu Bari.

مشخصات نشر: Qom: Almustafa International University Almustafa International Translation and Publication center, 2014 = 1392.

فروست: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، مجتمع آموزش عالی فقهاء، شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۹۵-۷۲۶-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: آفریقایی.

موضوع: خاندان نبوت
موضوع: اخلاق اسلامی؛

شناسه افزوده: باری، محمد، مترجم
شناسه افزوده: جامعه المصطفی ﷺ العالمیه، مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

Almustafa International University Almustafa International Translation and Publication center

رده‌بندي کنگره: BP ۲۴۸ ۳ ۱۳۹۲ / ۴۰۴۹۵۱۹ ص / ۲۴۸

رده‌بندي ديوبي: ۲۹۷/۶۱

شماره کتابشناسی ملي: ۳۳۸۹۰۹۸

NEEDIIJI AHLUL BAYTI (A S)

wallifiido nde on:

Seriifu Mahammdu Mahadi Sadru

Furudo nde e denngal pular:

Mohammadu Barry

fedde kippunde fii firugol defte saa-
kita ka dudal mawngal Almusta

NEEDIIJI AHLUL BAYTI (A S)

wallifiido on: Seriifu Mahammdu Mahadi Sadru

firudo nde: Muhammadu barri

hitaande muulaande e mu'un: 2014

saakitufo nde on: Nokkuure janngirde d'abbita universite international Al-Mustapha

muulu arano on

coggu ngun: 7 \$

muulaafe d'en: 300

اخلاق اهل بيت

نام مؤلف: سید محمد مهدی صدر   نام مترجم: محمد باری   سال چاپ: ۱۳۹۲ هـ - ش ۲۰۱۴

چاپخانه: نارنجستان   قیمت: ۲۰۵۰۰ ریال   تیراژ: ۳۰۰ جلد   نوبت چاپ: اول

© Fii deftere nden fow hino e juuđe saakitufo nde on

- IRAN Qom: Blv Moallem Ouest (hujjatiyyeh) – fax : +98 25-37839305-9
- IRAN Qom: Blv Mohammad Amin, bifurcation Salariyyeh – Tél.: +98 25-3213133060 – fax : +98 25-32133146
- IRAN Téhéran: Av. Enghelab, croisement des avenues Shiraziet Qods, 1003, allée Osku – Tél : +98 21-66978920
- IRAN Mashhad: Av. Emam Reza, av. Danesh Est, entre Danesh 15 et 17 – Tél.: +98 511-8543059

pub.miu.ac.ir   miup@pub.miu.ac.ir

men jarnii golooobe wallitii be fii no ndee deftere timmira

YEWTERE MUULUDO DEFTERE NDEN

(En yetti Alla on jippind'o e jiyaad'o makko on deftere nden..) en juulii e nelaad'o Muhammadu e beynguure mabbe labbinaande nden.

Ka nder dud'e diina fey'yud'e hari ko wonunoo gannde lasliije d'en ko: fighiha, kalaam, filosofi, ganndal needi, ko wonunoo kadi gannde seraaje d'en ko: hadiise e gannde yowitiid'e e mu'un e ganndal sari'a, e nder duubi wuluure e temed'd'e nayi ko d'un d'oo jaalino.

baawo non Alla wad'i rewolisiyon islamiki on foolii tawii hannde kadi aduna on fow hino yiitondiri, lannde e jibilibiji buy yaltitanno karamokoobe diina lislaamu kan tentinii ka senngo gannde fii ned'anke huunde ko tawata hino jeyaa e donngal oo rewolisiyon islamiki. Ko fii d'un non wad'i si tawi bee nokkeeli e dente janngay d'e d'abbita yaadud'e e ko fewndii kon sincee, taway d'e ko kippud'e fii ka senngo diina, waaway d'e dartagol faljereeji heyd'itay d'i ka nder diina d'in. karamokoobe ben fow hino wattani yila e d'un hino tentini Imaamu Khumaynii e Aatatullaahi khamana'I taway be ko kañun sinci rewolisiyon islamiki on.

E nder ngoo senngo d'oo ngal dud'al mawngal wi'eteengal (universite international al Mustapha) kañun kadi hino uddiri yolnde nden senngo mu'un udditi nokkuure janngirde d'abbita. Ndee deftere nde tinud'on yeeso mo'on d'oo tawaynde ko ballafuyee: kawtital aduna yankewal fii ahlul bayti, ko fii uddungol nden yolnde senngo mabbe.

Ka sakkitoode d'oo men jarnii kala wallud's'o men e nder laawol saakitugol ndee deftere, med'en torii kala yiitand'o men faljere maa ella e nder deftere nden wata on tigi wuddan men yeetagol men.

*Nokkuure janngirde d'abbita
universite international Al - Mustapha*

REWRO NGON

HUNORDE DEFTERE NDEN	13
MOYYERE NJIKKU.....	19
NJIKKU BOND.....	27
NEEDIJI DIN HAKKUNDE FEEWUGOL E BOYLAGOL	28
ÑAWNDUGOL BONERE NJIKKU	29
GOONGUGOL	31
BATTEEJI GOONGUGOL NGOL.....	32
PECCE GOONGUGOL NGOL.....	33
FENAANDE NDEN.....	35
BATTANEEDI BONDI FENAANDE NDEN	36
PIJI ADDAY DI FENAANDE DIN	36
NOONEEDI FENDAANDE DIN.....	37
Aranun e mu'un: woondugol e hoore fenaande	37
LORRAAJI WOODUDI E NDER WOONDUGOL E HOORE FENAANDE E	
SEEDAGOL E HOORE MAYRE	38
ÑAWNDUGOL FENAANDE NDEN.....	39
PIJI ADDAY DI FENAANDE DIN	40
BUTTUGOL E MODUGOL TIKKERE.....	40
TIKKERE NDEN	47
PIJI ADDAY DI TIKKERE DIN	48
LORRAAJI TIKKUGOL NGOL.....	48
TIKKERE HAKKUNDE MANTUGOL E DJUGOL	49
ÑAWNDUGOL TIKKERE NDEN	49
YANKINAARE NDEN.....	53
TOWNITAARE NDEN.....	57
BONEEDI KO WONI E TOWNITAGOL NGOL.....	59
PIJI ADDAY DI TOWNITAGOL NGOL	60
DARJAAJI TOWNITAGOL DIN.....	60
NOONEEDI TOWNITAGOL NGOL.....	61
ÑAWNDUGOL TOWNIRAARE NDEN.....	61
YONNDINAARE NDEN	63
MOYYEREEJI KO WONI E NDER YONNDINAGOL KON	64
NGOKKANGOL ADUNA	67
BATTANEEDI BONDI NGOKKANGOL ADUNA NGOL	68
ÑAWNDUGOL NGOKKANGOL ADUNA NGOL	68
DOKKAL NGAL.....	71
NAFAAJI WOODU DI E NDER DOKKAL	72

8 NEEDIIJI AHLUL BAYTI (A S)

NOKKEELI KA DOKKAL HEBOTOOG DON	73
PIIJI ADDAY DI DOKKAL DIN	74
BURNUGOL GODDO E HOORE MU'UN	75
NGUDDAN.....	79
AYYIBEEJI NGUDDAN DIN	80
MBAADIIJI NGUDDAN DAN	80
KO WONI LEKKI NGUDDAN	81
WAAWUGOL HOORE MU'UN.....	85
KO WONI TIGI - TIGI WAAWUGOL HOORE MU'UN.....	85
HAKINDAGOL DAB'BAANGOL NGOL	86
KO WONI PIIJI MOYYUDI E WAAWUGOL HOORE MU'UN	86
FEYYINTINGOL NGOL.....	87
BONEEJI FEYYINTINGOL NGOL	88
ÑAWNDUGOL FEYYINTINGOL NGOL	88
Hoolaare e Janfa	91
NAFOOREEJI KO WONI E Hoolaare e LORRAAJI KO WONI E NDER BONKI .92	92
MBAADIIJI JANFA DIN	93
Siddondirgol.....	95
SIDDONDIRGOL WONKII YANKEWOL	95
Jaggangol Hoore Mu'u	99
KO WONI TIGI - TIGI JAGGANGOL HOORE MU'UN.....	101
BONEEJI KO WONI E JAGGANGOL HOORE MU'UN	101
NUNDAL NGAL	102
NOONEEJI NUNDAL NGAL	102
NAFAAJI KO WONI E NUNDAL KON	104
TOOÑE DEN	107
NOONEEJI TOOÑE DEN	109
HULBINAGOL TOOÑE DEN	112
ÑAWNDUGOL TOOÑE.....	113
Laab'al Bernde	115
BURAL KO WONI E NDER LAAB'AL BERnde	116
PIIJI SAKKOTOO DI LAAB'AL 'BERnde	116
KO HONNO FAGGITORTEN LAAB'AL BERnde	117
Yingo Ngon	119
GE'BE YINGO DEN	120
PIIJI ADDAY DI YINGO DIN	121
GOONGAAJI	121
BATTANEJI BONDI YINGO NGON	122
ÑAWNDUNGOL YINGO NGON	123
ÑAWNDUGOL YINGO NGON KA GOLLE	123
Haawitaare Ndene	125
BONEEJI KO WONI E NDER HAAWITAGOL KON	126
ÑAWNDUGOL HAAWITAARE	127
Pellital (Yananeede)	129
SIFAAJI DI YIMBE YANAB'E BEN HOORORI DIN	131
DARIAAJI LIIMAANU NGUN	131
NOONEEJI LIIMAANU DIN	132
Muñal Ngal.....	135
GE'BE MUNAL DEN.....	136
MUNÑAGOL E HOORE DOFTAGOL ALLA NGOL MUNÑOO HARA YEDDAALI MO.....	139
MUNÑAGOL E HOORE NEEMAAJI DIN	140
MOYYEREEJI KO WONI E NDER MUÑAL	141
KO HONNO HE'BIRTAAC MUÑAL	141
Jarnugol Ngol	143

GE'BE YETTUGOL NGOL	144
BURAL JARNUGOL NGOL.....	145
KO HONNO WONIRTEN YETTOOBE ALLA?.....	147
FAWAGOL E ALLA.....	149
KO WONI SOOBEE FAWAGOL E ALLA.....	151
DARJAAJI FAWAGOL E ALLA NGOL	151
BATTANEEJI MOYYI WONUDI E NDER FAWAGOL E ALLA NGOL	152
KO HONNO FAWAGOL E ALLA HE'BORTA.....	153
HULUGOL ALLA SENIIDO ON.....	154
KULOL NGOL HAKKUNDE POODUGOI E RABBINGOL	156
BATTEEJI MOYYI WONU DI E KULOL DIN	156
KO HONNO SO'IRTEM KULOL ALLA NGOL	158
GISSAAJI SEEDA E FII HULOOBE ALLA BEN.....	158
JORTAGOL KA ALLA.....	161
SOOBEE JORTAGOL NGOL	166
ÑEENAL KO WONI E NDER JORTAGOL E HULBINGOL	167
HODOORE NDEN	169
HODOORE NDEN.....	169
SARI'A LUTTAYDO ON	172
BATTEEJI BONDI WONU DI HODITORGOL ADUNA	175
LEKKI HODITORGOL ADUNA	175
JAAHU NGUN HAKKUNDE MANTEED E ÑINEEDE	181
JAWDI NDIN HAKKUNDE MANTUGOL E ÑIÑUGOL	182
NGANANAANDI NDIN.....	185
PIJI ADDAY DI NGAÑANAANDI DIN.....	186
BATTANEEJI BONDI NGANAÑAANDI NDIN.....	187
ÑAWNDUGOL NGAÑANAANDI NDIN	188
ÑOORE NDEN	189
BATTEEJI BONDI ÑOORE NDEN.....	190
PIJI ADDAY DI NOORE DIN.....	191
BATTEEJI BONDI ÑOORE NDEN.....	191
PIJI DAGINAY DI NO'UGOL DIN	192
LEKKI ÑOORE NDEN	193
KO WONI KAFFAARA ÑOORE NDEN	193
FEFINDAGOL NGOL	195
BADDI DIN	195
PIJI ADDAY DI BADDI DIN	196
BATTEEJI BONDI WONU DI E NDER BADDI DIN	196
KO HONNO WONNDIRTA E AADEN WADDOOWO	197
MEELE - MEELENAGOL	198
HOYNUGOL, YENNUGOL E TIWUGOL NGOL	198
PIJI WONAY DI SABU METTERE HUNNDUKO	200
BATTANEEJI BONDI DIN BEWREEJI	201
JALKITUGOL NGOL	203
HAALA MOYYA.....	205
JNUUUBAAJI HALKAY DI DIN	208
TUUBUUBUYEE ON.....	215
TIGI - TIGI TUUBUGOL NGOL	215
BURE WONUDE E TUUBUGOL DEN	216
WADDAGOL TUUBUGOL NGOL E YACCINGOL NGOL	218
HEY'DINTINNGOL TUUBUGOL NGOL	219
LAAWOL TUUBUGOL NGOL	220
JABUGOL TUUBUUBUYEE ON	221
PIJI ADDAY DI YIDUGOL TUUBUGOL NGOL	222
ÑAAWUGOL WONKII MU'UN KIN AYNA KI	223

10 NEEDIJI AHLUL BAYTI (A S)

LAAWOL ŅAAWUGOL WONKII KIN	225
HARA ON TIGI FIJIRAALI NGURNDAN MU'UN DAN	226
GOLLE MOYYE DEN	229
DOFTAGOL ALLA E HULUGOL MO	233
KO HONDUN WONI SOOBEE KULOL DOFTAGOL NGOL E KULOL NGOL	235
TABITUGOL E DARNDE	239
TAYRE D'DABERE NDEN	247
FII HAGGHEEJI DIN E WAAJIBIJI DIN	247
Bismillaahi rahmaani rahiimi	247
Ndad'dudi ndin	247
HAGGHEEJI ALLA DIN	249
1. DEWAL NGAL	250
2. DOFTAGOL NGOL	252
3. YETTUGOL ALLA NGOL	252
4. FAWAGOL E ALLA NGOL	253
HAGGHEEJI ANNABIJO ON (S A W)	255
1. Doftagol be	256
2. Yidugol be	256
3. Juulugol e mabbe	259
HAGGHEEJI IMAAMU'BE LABBINAABE BEN	267
Bure mabbe d'en	267
HAGGHEEJI KARAMOKOO'BE BEN	279
BURAL KO GANNDAL NGAL E JANNGUBE BEN MARI KON	279
HAGGHEEJI JANNOOBE E JANNGOOBE	285
HAGGHEEJI JANNGANAAKU'BE BEN	286
HAGGHEEJI NEENE E BAABA E BIBBE	291
HAGGHEEJI NEENE E BAABA	291
DIGGANGOL NEENE E BAABA	291
YAGGANGOL NEENE E BAABA	295
BATTEEJI BONDI YAGGANGOL NEENE E BAABA	297
HAGGHEEJI BIBBE BEN	299
KO WONI NEENAL E NE'UGOL NGOL	301
DUDAL ARANAL PAYKUN KUN	301
LAAWOL NE'UGOL NGOL	301
HAGGEEJI RESINDIRBE	303
BURE KO WONI E FII DEWGAL	303
1. NAFOOREEJI WONU DI E FII DEWGAL	304
2. HINO JEYAA KADI E NAFOORREJI DEWGAL	304
3. HINO JEYAA KADI E BATTEEJI DEWGAL NGAL	304
MALAL KO WONI E NDER RESINDIRGOL KON	305
DEWGAL MOYYAL NGAL	305
SONNAAO MOYYO	306
REENUGOL HAGGEEJI DIN	307
1. DOFTAGOL NGOL:	308
2. TAKKAGOL NGOL:	309
3. HIWUGOL NGOL	311
HAGGHEEJI SUDDIIDO ON	311
1. NAFAKKA ON	312
2. WONNDIGAL MOYYAL:	312
3. HIWUGOL MO	314
HAGGEEJI WAYLAA DI DIN	314
LORRAAJI NEEDI YANKOOJI DIN	315
LORRAAJI CELLAL YANKOOJI DIN	317
LORRAAJI JAMAA YANKOOJI DIN	318

DARNDE SONNAAOJO KA NDER DIINA LISLAAMU.....	325
SONNAAOJO E NDER TAARIKA ARANO ON	325
SONNAAOJO E NDER JAMAANU MAJJIYANKO KA ARABUUBE BEN.....	327
SONNAAOJO E NDER PINAL HIRNAANGE KESAL NGAL	328
RINDINGOL LISLAAMU ON SUDDIIDO	331
FONNUGOL HAKKUNDE GORKO E SUDDIIDO	337
SENNDONDIRGOL HAKKUNDE SUDDIIDO E GORKO	341
1. DANKAGOL BEYNGUURE NDEN	342
2. BURUGOL GORKO ON SUDDIIDO ON KA NDONNDI:	343
3. SEEDEE ON	344
4. JOMMBUGOL SUDDIIBE BUY	345
A). PIJI ADDUDI YO DUN WADU DIN:	346
CERGAL NGAL KA NDER DIINA LISLAAMU	348
HAGGHEEJ 'BADONDIRAA'BE BEN (SIBBE 'BEN)	351
BURAL NGAL BADONDIRAA'BE BEN MARI.....	351
JOKKUGOL ENDAN	351
SIFAAJI DI JOKKERE ENDAN HERTORI DIN	353
TAYUGOL ENDAN.....	354
BONEEJI KO WONI E NDER TAYUGOL ENDAN	356
HAGGHEEJI WELDIBBE 'BEN.....	357
BURAL KO WELDIBBE 'BEN JOGII	357
HAGHIIGHA WELDIGAL NGAL E WELDIBBE 'BEN	358
SUBAGOL WELDIDDO	359
SIFAAJI WELDIDDO MOYYO	360
PEESIRGAL GIGGOL NGOL.....	362
WELDIGAL NGAL HAKKUNDE DUDDINGOL E FANDINGOL	363
HAGGEEJI NJAATIGIIBE 'BEN	364
1. HAGGHEE ON KA JAWDI	364
2. HAGGHEE ON KA NEEDI.....	366
3. TAKKAGOL NGOL	366
HAKINDAGOL KA YIDUGOL NJAATIGI MU'UN E KA HOOLAGOL MO	369
HAGGHEEJI KAWTAL NGAL.....	371
WALLINDIRGOL YURMONDIRA	371
HAGGEEJI KAWTAL NGAL NGAL	373
HAGGHEEJI JAMAA JULBE 'BEN.....	375
BURAL KO JAMAA JULBE BEN MARI KON.....	375
HAGGHEEJI JAMAA JULBE BEN	377
1. HAGGHEE WUURUGOL:	377
2. HAGGHEE TEDDINEEDE:	377
3. HAGGHEE NDIMU NGUN:	380
A) NDIMU NGUN KA DIINA:	380
B) NDIMU JAMAA YANKEWU NGUN:	381
J) NDIMU NGUN KA NODDUGOL KA DIINA:	381
4. HAGGHEE FOTUGOL NGOL:	381
FOTUGOL NGOL KA DIINA LISLAAMU	383
5. HAGGHEE ON KA GANNDAL:	387
6. HAGGHEE JEYUGOL NGOL:	388
7. HAGGHEE LISLAAMU YANKEEJO TOPPITAGOL NGOL	389
LAMBE 'BEN E KALIIFUJI DI 'BE HALFINAA DIN	393
HAGGHEEJI JAMAA ON E HOORE LAMBE BEN	395
MAANDEEJI DI NEWEENDE ANNDIRTEE.....	397
BATTEEJI NEWEENDE NDEN	398
D). SUBAGOL WALLOOBE 'BEN:	398
J). MALUGOL JAMAA ON:	399
HAGGHEEJI LANDO ON E HOORE JAMAA ON	399
HAAJUUJI DI 'BANNDU NDUN E WONKII KIN MARI	403

12 NEEDIIJI AHLUL BAYTI (A S)

HAGGEEJI BANNDU NDUN	404
HAGGHEEJI WONKII KIN	404
1. FAAMINGOL WONKII KIN:	405
2. MOYYINGOL WONKII KIN :	405
3.WAAWUGOL WONKII KIN:.....	406
4. ÑAAWUGOL WONKII KIN:.....	408